

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

FAKULTA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

KATEDRA APLIKOVANÉ EKOLOGIE

Paměť krajiny v paměti obyvatel v katastrálním území Dolní Hbity

Landscape memory in the memory of its inhabitants – Dolní Hbity district

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vedoucí práce: Ing. Vít Zelinka

Bakalant: Kristýna Fialová

© 2016 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Fakulta životního prostředí

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Kristýna Fialová

Územní technická a správní služba

Název práce

Paměť krajiny v paměti obyvatel v k.ú. Dolní Hbity

Název anglicky

Landscape memory in the memory of its inhabitants – Dolní Hbity district

Cíle práce

Formou případové studie ve vybraném katastrálním území porovnat faktické změny v krajině s vnímáním těchto změn místními obyvateli.

Metodika

Analýzou mapových a písemných podkladů budou určeny hlavní změny v krajině vybraného katastrálního území. Následně bude formou kvalitativního šetření (polostrukturovaný rozhovor) mezi místními obyvateli zjištěno, jak tyto změny reflektují.

Doporučený rozsah práce

40

Klíčová slova

paměť krajiny, změny v krajině, landuse/landcover

Doporučené zdroje informací

LIPSKÝ, Z. – ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE. ÚSTAV APLIKOVANÉ EKOLOGIE. *Sledování změn v kulturní krajině : učební text pro cvičení z předmětu Krajinná ekologie*. Kostelec nad Černými lesy: Lesnická práce, 1999. ISBN 80-213-0643-2.

SCHAMA, S. *Krajina a paměť*. Praha: Dokořán, 2007. ISBN 978-80-7203-803-9.

TRPÁKOVÁ, I. – ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE. FAKULTA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. *Krajina ve světle starých pramenů*. [Kostelec nad Černými lesy]: Lesnická práce, 2013. ISBN 978-80-7458-053-6.

Předběžný termín obhajoby

2015/16 LS – FŽP

Vedoucí práce

Ing. Vít Zelinka

Garantující pracoviště

Katedra aplikované ekologie

Elektronicky schváleno dne 9. 4. 2016

prof. Ing. Jan Vymazal, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 9. 4. 2016

prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc.

Děkan

V Praze dne 10. 04. 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci „Paměť krajiny v paměti obyvatel v katastrálním území Dolní Hbity“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce, s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30. 3. 2016

Poděkování

Ráda bych poděkovala Ing. Vítovi Zelinkovi za vedení a užitečné rady při práci na mé bakalářské práci. Poděkování také patří mé rodině, která mi byla oporou jak při psaní mé bakalářské práce, tak i během celého studia

Abstrakt

Název této práce je „Paměť krajiny v paměti obyvatel v katastrálním území Dolní Hbity“. Cílem této práce bylo zmapování změn v krajině na tomto území. Ke zjištění těchto změn bylo nutné stanovení hlavních trendů a jejich změn v krajině katastrálního území Dolní Hbity. Hlavní část bakalářské práce spočívá v porovnání změn zjištěných z dostupných podkladů a map s výpověďmi respondentů. První část práce se zabývá obecnými pojmy a informacemi, které jsou dále využívány ve zkoumání změn. Druhá část je samotné zkoumání změn a tvoření analýz v krajině na základě dat z ČÚZK, dostupných map, jejichž výsledky jsou porovnávány s výpověďmi od respondentů. Jako hlavní podklady jsou brány ortofotomapy z let 1948 a 2014, dále také dostupné údaje o rozlohách a výpovědi respondentů. Tyto podklady jsou navzájem porovnávány a tím vzniká ucelená analýza změn v krajině, která napomáhá přiblížit změny a pochody v krajině, které se za sledované období udály.

Klíčová slova

Land use, landcover, paměť krajiny, změny v krajině, krajinná struktura, vývoj krajiny.

Abstract

The name of the thesis is: "Cadastral Area of Dolní Hbity's Landscape in Memories of its Inhabitants". The thesis aims to map changes in this particular landscape. In order to realizing those changes it was necessary to settle main trends and how they impacted the area of Dolní Hbity. The main body part of the bachelor thesis bases on primary changes realized from the available sources and maps, with addition of respondent answers. Firstly, the thesis introduces common literature, knowledge and information, which are consequently used in researching the changes. The second part is researching the actual changes and creating analysis of landscape, based on "ČÚZK" data, available maps, which are compared to the respondents' answers. Orthophotomaps, from 1948 and 2014, are used as the main source, and additionally available information about the area sizes, with comparison of respondents' answers. Those sources are evaluated each other, the result forms united analysis of changes in the particular landscape, which helps observe changes and movements in the landscape, which actually happened during the observed time period.

Keywords: land use, landcover, Landscape memory, landscape changes, landscape structure, landscape development.

OBSAH

1	ÚVOD.....	10
2	REŠERŠE.....	11
2.1	Krajina.....	11
2.1.1	Struktura krajiny.....	12
2.1.2	Vývoj krajiny.....	13
2.1.3	Paměť krajiny.....	14
2.1.4	Změny v krajinné struktuře.....	15
2.1.5	Land use / landcover.....	16
2.2	Podklady.....	17
2.2.1	Stabilní katastr.....	17
2.2.2	Ortofotomapy.....	18
2.2.3	Letecké a družicové snímky.....	19
2.2.4	Polostrukturovaný rozhovor s pamětníky.....	19
3	CÍLE.....	20
4	POPIS ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ.....	20
4.1	Klimatické podmínky.....	20
4.2	Půda a reliéf.....	22
4.3	Biota.....	22
5	METODIKA.....	23
5.1	Harmonogram zpracování.....	23
5.2	Postup.....	23
5.3	Výběr území.....	23
5.4	Zdroje dat.....	24
5.5	Zpracování dat.....	24
6	ANALÝZA DAT.....	25
6.1	Analýza na základě porovnání map a dostupných informací z ČÚZK.....	25
6.1.1	Lesní plochy.....	25
6.1.2	Orná půda.....	26
6.1.3	Louky a pastviny.....	27
6.1.4	Vodní plochy.....	27
6.1.5	Dopravní koridory – silnice, dálnice.....	27
6.1.6	Shrnutí analýzy.....	28
6.2	Analýza změn v krajině na základě polostrukturovaných rozhovorů.....	29

6.2.1	Lesy.....	29
6.2.2	Samostatně stojící stromy	30
6.2.3	Orná půda.....	30
6.2.4	Vodní plochy	31
6.2.5	Zastavěné plochy	31
6.2.6	Jiné (Silnice, dálnice a další...)	32
6.2.7	Louky, pastvin.....	33
7	VÝSLEDKY	33
7.1	Lesní plochy	33
7.2	Orná půda.....	34
7.3	Louky a pastviny.....	35
7.4	Vodní plochy	35
7.5	Dopravní koridory	36
7.6	Neplodná půda.....	36
7.7	Zastavěné území	36
8	DISKUZE.....	36
9	ZÁVĚR.....	38
10	ZDROJE.....	39
10.1	Literatura.....	39
10.2	Internetové zdroje	40
11	Seznam obrázků.....	42
12	Seznam tabulek	42
13	Seznam grafů	42
14	SEZNAM PŘÍLOH	42
15	PŘÍLOHY.....	44

1 ÚVOD

Tato bakalářská práce se zabývá pamětí krajiny v katastrálním území Dolní Hbity. Katastrální území Dolní Hbity se nachází ve Středočeském kraji. Nejbližší město je Příbram. Jedná se o vesnici, která je obklopena rozlehlými lesy a pod kterou také spadají další vesnice z okolí.

Forma bakalářské práce je experimentální, což znamená, že jsou při jejím zpracování využívána existující data, se kterými se dále pracuje. Porovnávat se budou prokazatelné změny ve struktuře krajiny a změny, které uchovávají v paměti obyvatelé tohoto území. První z nich je analýza změn např. dle dat ze stabilního katastru a letecký snímků. Podklady pro druhý způsob analýzy změn v krajinné struktuře je kvalitativní šetření, které je založeno na polostrukturovaných rozhovorech s místními obyvateli.

Obrázek č. 1: poloha katastrálního území Dolní Hbity v rámci sousedních katastrálních území

Zdroj: geoportal.gov

2 REŠERŠE

2.1 KRAJINA

Pokud na krajinu budeme pohlížet z právního hlediska, tak je krajina definice vycházející ze Zákona o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb. §3 vymezení pojmů písmeno m), kde se udává: „...*krajina je část zemského povrchu s charakteristickým reliéfem, tvořená souborem funkčně propojených ekosystémů a civilizačními prvky*“.

Krajina se dále skládá z více dílčích charakteristik, pro příklad lze uvést charakteristiku prostorovou, časovou, historickou, ekologickou nebo estetickou. Estetické charakteristiky si dle mého názoru všímá nejvíce lidí, jelikož je patrná pro každého a na první pohled, ale určitě to není ta nejdůležitější. Proto si lidé některé krajiny upravují k obrazu svému a tím mění funkci krajiny na funkci, která je jim bližší a hodí se jim pro jednodušší hospodaření. Tím mění ekologickou stabilitu krajiny a také její další charakteristiky a vlastnosti.

Mezi populární definice patří vymezení krajiny z pohledu zákona o ochraně přírody a krajiny. V tomto zákonu je krajina definována jako „část zemského povrchu s charakteristickým reliéfem tvořená souborem funkčně propojených ekosystémů a civilizačních prvků.“ Nebo jako další často používanou definici dle Formana a Godrona. Tato definice krajinu popisuje jako heterogenní část území na zemi, složené ze specifické soustavy ekosystémů, které jsou ve vzájemné interakci, která se v dané části povrchu opakuje v podobných formách. (FORMAN, R.T.T. et GODRON, 1993). Krajina je většinou kombinací přírody a kultury, to znamená, že vedle přírodní krajiny, kterou formují pouze přírodní procesy, máme ještě kulturní krajinu (LIPSKÝ, 1998). Krajina je tvořena mozaikou ekosystémů jak plošných, tak liniových útvarů, které jsou různě ovlivněny antropogenními vlivy, počínaje antropogenními agrocenózami až po prvky, které jsou relativně přirozené (LIPSKÝ, 1994). Jako relativně přirozené si můžeme představit například plošky lesů, křovin nebo mokřady.

Krajina přírodní a přirozená je taková krajina, která není poznamenaná lidskou přítomností. V dnešní době je takováto krajina výjimečná. V České republice nejspíše

není ekosystém, který by nebyl nějakým způsobem člověkem ovlivněn. A to například kvalitou ovzduší. Je to jednotka, kterou tvoří různé procesy a to biotické, abiotické a také krajínotvorné procesy. Přírodní krajina se v této době již skoro nevyskytuje. (MIKLÓS et. IZAKOVIČOVÁ, 1997).

Krajina kulturní je krajina, která je tvořená lidským působením. Její vzhled a stav je zapříčiněn tím, jak lidé využívali půdu a jakým způsobem se zde hospodařilo. Kulturní krajina je tvořená všude, kde lidé žijí, a vystihuje oblasti, ve kterých je vyspělá ekonomika, husté a dlouhodobé osídlení. Kulturní krajinu je možné rozdělit do tří kategorií, které upozorňují na různý původ a charakteristiku.

Komponovaná kulturní krajina – krajina, která je vyprojektovaná a zformovaná člověkem. Jedná se například o křížové cesty a o podobné oblasti, které navazují na významné architektury.

Organicky vyvinutá krajina – tento druh krajiny můžeme ještě dále rozdělit na reliktní, u které je její vývoj ukončen, ale rysy se dochovaly a na kontinuální, která se stále vyvíjí.

Asociativní kulturní krajina – území, ve kterých je hlavní ochrana vzpomínky na historické události (NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV, 2014).

2.1.1 STRUKTURA KRAJINY

Krajina má svou vlastní strukturu, která se dělí na tři základní části a to krajinné matrice, koridory a plošky. Dále také můžeme krajinu dělit na krajinu primární, sekundární a terciární.

Mnoho lidí vnímá krajinnou strukturu jako základní kritérium při hodnocení ekologické stability

Do primární struktury krajiny se zahrnují krajinné prvky a jejich vztahy, tato struktura vytváří základ pro sekundární a terciární strukturu. Tato struktura je nejstabilnější a člověk jí zatím nezměnil nebo změnil velmi málo. Spadá sem půda, klima, horninové podloží a substrát, reliéf, biota a vodstvo. (SKLENIČKA, 2003)

Pod sekundární strukturu krajiny spadá soubor hmotných prvků prostředí, zaplňující zemský povrch. Tato struktura se skládá ze souborů, které jsou člověkem ovlivněné, které jsou částečně ovlivněné nebo úplně pozmeněné. Též se můžou objevovat nově vytvořené prvky. Sekundární struktura krajiny prochází největšími změnami, které způsobuje chování lidí, mluví se o landcover a land use. (SKLENIČKA, 2003)

Terciární strukturu krajiny můžeme jinými slovy nazvat socioekonomickou strukturou. Tvoří jí prvky a soubory socioekonomické sféry. Jde o komplex nehmotných prvků a jevů, jako je například hustota zalidnění, míra antropologického tlaku na krajinu, funkční zóny, ochranné a hygienické zóny. (SKLENIČKA, 2003)

2.1.2 VÝVOJ KRAJINY

Vývoj krajiny zkoumaný v rámci studií, které se zabývají krajinou a jejími složkami a lze hodnotit krajinný ráz, návrhy revitalizačních postupů nebo určování nejvhodnějšího managementu území, stále více přihlíží na historii vývoje krajiny. Dále dochází k porovnávání podoby v minulosti a vlivy hospodaření na současné krajinné funkce. Sledování vývoje krajiny nám pomáhá lépe pochopit krajinu a děje, které se v ní dějí.

Dle HERNÁNDEZE (2016) lze považovat krajinu za dynamický subjekt, jehož prostorové, abiotické a biotické vzory se stále mění.

FORMAN s GODRONEM (1993) definují formování neboli vývoj krajiny s pomocí těchto mechanismů, které působí na krajinu:

1. specifické dlouhodobé geomorfologické pochody
2. formy osídlování krajiny jednotlivými organismy
3. místní krátkodobé disturbance jednotlivými organismy

První polovina 20. let nebyla pro vývoj nijak zvlášť významná, oproti tomu ale druhá polovina tohoto století, přesněji rok 1948 byl významným mezníkem ve vývoji krajiny. Došlo k tomu v důsledku velkého rozvoje zemědělské techniky a kolektivizací. (SKLENIČKA, 2003) Kolektivizace proběhla v této době ve více vlnách. (KOCIAN, 2006), (SKLENIČKA, 2003) Při kolektivizaci docházelo ke scelování pozemků do celistvých a rozsáhlých lánů, které zapříčinili zvýšenou půdní erozi, časté rušení polních cest, napřimování vodních toků nebo také změnu vztahu lidí k půdě a zjednodu-

šení struktury kulturní krajiny. Nejvíce se na orných půdách projevovala intenzifikace zemědělství, která se zvyšovala, čím více byla místa přístupná pro obdělávání a změny (EITER et. POTTHOFF, 2016).

2.1.3 PAMĚŤ KRAJINY

Paměť krajiny je kombinace paměti lidí a paměti prostředí. Stav dnešní krajiny je zapříčiněn dlouhodobým civilizačním tlakem na přirozené životní prostředí (LIPSKÝ 1994). Velkou roli hrají prvky krajiny, které přetrvávají z minulosti až do dnes. Můžou to být například významnější stavby, jako je kostel nebo, ale může to být i statek nebo stavení, na kterém se časový vývoj podepsal změnami v uspořádání a využívání budov. Ale také to můžou být krajinné prvky, jako jsou staré vzrostlé stromy, kopce, nížiny nebo údolí. Stejně, tak jak paměť lidí není stoprocentní a lidé zapomínají nebo si pamatují věci, které jim připadají důležité, tak se ztrácí i paměť krajiny.

Jak prohlašuje Simon Shama (2007), který se zabývá pamětí krajiny a vztahy lidí ke krajině a tím, jak krajina ovlivnila naši civilizaci: *„Krajina a paměť, která se snaží být cestou hledání, opětovného objevování toho, co již máme, co však nějakým způsobem uniká našemu poznání a porozumění. Spíše než znovu vysvětlovat, co jsme ztratili, snaží se zkoumat to, co ještě můžeme nalézt.“*

Krajina sice není člověk, ale i přes to můžeme říct, že si zásahy, které se jí týkaly, velice dobře pamatuje a ty větší jí můžou ovlivňovat až do dnešní doby i do další budoucnosti. Proto se chcí zaměřit i na období kolektivizace, které ve změnách krajiny odehrálo velkou roli.

Tvary zemského povrchu klademe na vrchol důležitosti, jelikož díky němu si vytváříme na krajinu názor a získáváme první dojem, tyto jevy nazýváme geologickou pamětí krajiny. Tvary zemského povrchu studuje geomorfologie, což je odvětví fyzické geografie tyto dvě odvětví se velice prolínají, proto je mezi nimi slabá hranice. U geomorfologie jsou hlavním předmětem studie vzhledu povrchu, jeho členitosti, jeho nadmořské výšky, nejvyšších bodů, také jaké pochody můžou za jeho vznik nebo například, jak strmé svahy se zde nacházejí. Geolog zase bude zkoumat z pohledu geologie, jakými horninami je terén tvořen, co se nachází pod povrchem a celkový geologický vývoj krajiny. (KUKAL et. NĚMEC et. POŠMOURNÝ, 2014).

2.1.4 ZMĚNY V KRAJINNÉ STRUKTUŘE

„S krajinami je to jako s lidmi, nikdy je úplně nepoznáme. Každý člověk a každá krajina mohou za určitých okolností projít všemi fázemi, od té nejubožejší ošklivosti až po tu nejvznešenější krásu.“ Christian Morgenstern

Říká se, že krajina je obrazem lidí, kteří v ní žijí. Je to tvrzení, které je nutno brát s určitou nadsázkou, ale není daleko od reality. A to oboustranně, ve vztahu člověk v krajině, ale i krajina a člověk. Dlouhodobé souvislé žití v devastované krajině je pro člověka velice stresující a žití v těchto místech země tímto ničí i mezilidské vztahy rodin a lidí, obývající tyto místa. Naopak žití ve vyvážené, zdravé a příjemné krajině může být pro její obyvatele jako relaxace a lidé, kteří mají to štěstí žít v takové krajině, jsou spokojenější a i jejich mezilidské vztahy bývají lepší. (CÍLEK, V. et. LOŽEK, V. et. MUDRA P., 2011) Ale také opačně jak působí krajina na člověka, tak působí člověk na krajinu. Chování obyvatel velice ovlivňuje vzhled krajiny. Pokud lidé budou ve své krajině spokojeni, je velká pravděpodobnost, že se budou snažit udržet vzhled krajiny takový, jaký měla doposud a budou se o ni starat. Ale v případě, že je krajina devastovaná, lidé se v ní necítí příjemně, jsou z toho vystresováni, tak je to nenutí udržovat krajinu stále stejně harmonickou a pokud se neobjeví člověk, který jim nevnukne nápad, že by chtělo krajinu revitalizovat a vylepšovat, její stav se nijak nezlepší a tím ani rozpoložení jejích obyvatel.

Největší změnou prošla krajina během socialistické kolektivizace, při které se přešlo na zemědělskou velkovýrobu. Struktura krajiny se razantně změnila a to směrem k jednodušší, aby pozemky vykazovaly co nejméně nepravidelností a nebyly narušovány různými loučkami, remízkami atd., toto byla první etapa změn (LIPSKÝ, 1992). První etapa trvala od 50. do 60. let. Druhou etapou byla další koncentrace zemědělské výroby a byla v 70. letech. Hospodářské využití krajiny na ní má destabilizační vliv. Přirozené ekosystémy jsou nositelem ekologické stability, proto jsou základní jednotkou pro racionální využívání krajiny (MÍCHAL, 1992). Ale v dnešní krajině, která je využívána pro zemědělské účely převládají endogenně méně stabilní společenstva, která jsou udržována pro vysokou produkci biomasy (LIPSKÝ, 1994)

2.1.5 LAND USE / LANDCOVER

Při studiu krajiny a jejích složek se často setkáváme s cizími pojmy land use a land-cover. Land use nám představuje využívání plochy a krajiny. A krajinný kryt, pokryv země spadá pod pojem Land cover.

S tímto tématem dále souvisí také mezinárodně používaná zkratka LUCC, která vznikla spojením a zkrácením slov Land Use/CoverChanges. V České republice je momentálně ředitelem LUCC Doc. RNDr. Ivan Bičík CS.

Land use je prostorovou strukturou, která přímo ovlivňuje energomateriálové toky v krajině (LIPSKÝ, 1994). Z tohoto tvrzení vyplývá, že jakákoliv změna ve využití půdy musí zákonitě změnit tok těchto procesů a tím i stabilitu krajiny. Na změny ve využívání krajiny a krajinného pokryvu mají také vliv přírodní faktory, pod kterými si můžeme představit například geologické, geomorfologické nebo klimatické faktory a vlivy společenského vývoje, což mohou být pro příklad politické, ekonomické faktory. Land use je termín velice dynamický, který se stejně jako jednotlivé atributy v krajině mění v čase a v prostoru a zahrnuje analýzy jak aktuálního, tak historického stavu. Dále také hodnotí krajinu z hlediska vhodnosti pro různé způsoby využívání krajiny, tento typ hodnocení není striktní pravidlo, kterého se lidé při rozhodování musí držet, ale spíše patří mezi etapy krajinného plánování. (SKLENIČKA, 2003)

Autorem pojmu land use je britský geograf Laurence Dudley Stamp, který od třicátých let 20. století zkoumal a mapoval v Británii půdní fond. Toto mapování podstupoval kvůli zkoumání potravinových zdrojů a dále z poznatků vytvořil mapu land use, na které jsou vyobrazeny v různé míře podrobnosti kategorie využívání půdy. Lze říci, že tuto mapu můžeme v určité míře brát také jako odraz interakce mezi společnostmi a přírodou ve vymezeném území a času. Stamp svým výzkumem také přispěl k vzniku mezinárodní komise pro Land use při Mezinárodní geografické unii (IGU).

Důležitější než jednotlivé zastoupení krajinných prvků je jejich vzájemné uspořádání a vnitřní charakteristiky (LIPSKÝ, 1994). Mezi vnitřní charakteristiky jednotlivých krajinných prvků patří například typ, tvar, velikost, stáří prvků, vzájemné propojení nebo izolace. Tento termín v sobě zapojuje dvě výchozí složky a to socioeko-

nomickou a biofyzikální. Politika Land use se věnuje sociálním, ekonomickým, politickým, právním stránkám městského a venkovského využívání půdy (KUŠKOVÁ, 2013).

Land cover si lze představit jako kombinaci Land use, které zastoupí využití krajiny a vegetace, která pokrývá plochu zemského povrchu. Bližší rozebírání landcoveru se používá v nejčastěji v případech, kdy je potřeba detailnějšího hodnocení krajiny, například při návrzích podrobného managementu nebo krajinářských opatření a podobně. (SKLENIČKA, 2003)

Podle informací, které prezentuje LIDMILOVÁ (2007), nejsou pojmy land use a land cover řádně a přesně specifikované ani v nejnovější odborné encyklopedii od Geista.

2.2 PODKLADY

2.2.1 STABILNÍ KATASTR

Nařízením císařského patentu z roku 1817 byl založen nový katastr, který měl za úkol vytvořit perfektní seznam veškerých pozemků (LIPSKÝ, 1999). Stabilní katastr měl mít trvalou funkci a měl být pravidelně obnovován. Důvod jeho založení byly co nejpřesnější podklady pro daně. Nejstarší předchůdci stabilního katastru jsou rustikální katastr 1. berní rula, která vznikla v roce 1654, spolu s 2. berní rulou a katastry tereziánskými rustikálními a dominikálními (TRPÁKOVÁ, 2013). Katastr tereziánský rustikální představuje soupis půdy selské a dominikální soupis půdy panské a oba patří pouze do skupiny katastrů popisných (BUMBA, 2007).

Práce na stabilním katastru probíhali ve více zemích monarchie

Stabilní katastr z 1. poloviny 19. století se zakládá na přesných geometrických měřeních a zároveň je to první ucelené dílo, které zobrazuje souhrn všech pozemků na území Čech, tak na území Moravy a Slezska. Hranice území zůstali stejné, jako byli doposud v rámci Josefského katastru. Jednotka měření byl vídeňský sáh. Mezi předměty nového měření patřili hranice parcel a to jak pozemkových, tak stavebních, silnic, železniční těles, vodstvo a také vybrané důležité objekty, jako například křížky, můstky atd.. Pozemky se také rozdělily podle tří hledisek. A to podle užívání,

druhu a dále také byly tříděny do jakostních tříd. Začaly se také používat parcelní čísla, která v evidenci nemovitostí platí do dnes.

Poprvé bez výjimek zařazuje všechny pozemky, jejich výměry, polohu a také čistý výnos a také intravilán obcí a měst nebo vodní plochy. Stabilní katastr představuje v mapové i tabelární podobě zachovalý, precizní, podrobný a základní podklad, ze kterého vychází všechny práce, které se zabývají vývojem krajinné struktury. Stabilní katastr je na dobu, ve které vznikl mimořádně objektivní a přesné kartografické dílo, které vypovídá o kvantitativním i kvalitativním stavu ekonomiky nejen v Čechách, ale i Slezsku a Moravě a také o stavu půdního fondu (TRPÁKOVÁ, 2013).

Stabilní katastr je v měřítku 1:2880 a originální mapové listy jsou uloženy v Zeměměřickém úřadě a pro zveřejnění na internetu byly mapy naskenovány, slícovány a předělány do souřadnicového systému S – JTSK (ČTYROKÝ, 2010). V měřítku byly také výjimky a to 1:1440, v tomto měřítku byly vyměřeny obce, kde převažovali malé parcely (TRPÁKOVÁ, 2013).

2.2.2 ORTOFOTOMAPY

Ortofotomapy jsou kartografickým dílem, které je tvořeno z leteckých snímků. Výhodou oproti nezpracovaným leteckým snímkům je díky umístění v souřadnicovém systému možnost kombinování s dalšími mapovými podklady, jako je například katastrální mapa nebo mapa technické infrastruktury (HRDLIČKA spol. s r.o. 2013).

Na ortofotomapách je fotografický obraz zemského povrchu, který je předělaný tak, aby se odstranily posuny obrazu, které vznikají při pořizování leteckého měřického snímku. V dnešní době se stávají čím dál tím více oblíbené a nachází se v nich stále obsáhlejší uplatnění. Uplatňují se jako základní datové vrstvy geografických informačních systémů, mapových portálů nebo webových aplikací. Ortofotomapy České Republiky se využívají jako podkladová vrstva pro všechny služby, které využívají přístup k datům katastru nemovitostí (GEOPORTAL CUZK, 2011).

2.2.3 LETECKÉ A DRUŽICOVÉ SNÍMKY

Družicové a letecké snímky jsou výstupem dálkového průzkumu země. (PAUKNE-ROVÁ, 1995) Letecké snímky mohou být měřické, barevné v přirozených barvách, spektrozonálních v nepravých barvách, multispektrální a družicové snímky dělíme na digitální, které jsou pořizovány automatickými družicemi nebo analogové, které jsou pořizovány pilotovanými nebo nepilotovanými družicemi. (SKALOŠ et. TOBOLOVÁ, 2011) Různé práce prokázaly, že využití leteckých snímků pro mapování území je vhodné pro rozlišení druhů vegetace a pro pozorování změn ve vývoji krajiny. (SCANES H., 1996)

2.2.4 POLOSTRUKTUROVANÝ ROZHOVOR S PAMĚTNÍKY

Jako metodu sběru dat byl vybrán polostrukturovaný rozhovor

Polostrukturovaný rozhovor má přesně dané okruhy otázek, kterými se tazatel bude řídit a k nim patří další přidružené otázky, jejichž pořadí se může volně měnit dle potřeby (MIOVSKÝ, 2006). Tento typ rozhovorů má volnější strukturu než strukturované rozhovory, můžeme například měnit pořadí otázek dle průběhu rozhovoru, ale zase mají pevnější řád než nestrukturované. Pro to, aby byl polostrukturovaný rozhovor efektivní, je důležité vytvořit návod k rozhovoru, dotazovaného vést při rozhovoru, dále zaznamenávat poznatky z rozhovorů a také je vyhodnocovat. Celý rozhovor by se měl nést v duchu neutrálním, stejně tak tón našeho hlasu a kladení otázek.

Čtyři typy otázek, které by měli být zahrnuty do polostrukturovaného rozhovoru jsou základní otázky, dodatečné otázky, jednorázové otázky, zkoumavé otázky (BERG, 2001). Základní otázky mají získat klíčové informace. Dodatečné otázky mají stejnou váhu jako základní otázky, ale mohou být formulovány trochu jinak než základní, ale mít stejný význam a tím kontrolují odpovědi. Jednorázové otázky mohou mít také funkci tvorby vztahu mezi tazatelem a respondentem a zkoumavé otázky nám pomůžou zjistit více informací nebo podrobnější informace.

Další velice důležitý krok po tvorbě otázek a témat je vedení samotného rozhovoru.

Celý polostrukturovaný rozhovor by měl začít úvodem, při kterém se já jakožto tazatel respondentovy představím a vysvětlím cíl mé práce, ve které budou použity data

od něj získané. Jako další krok bude respondent seznámen s tím, že se celý rozhovor bude nahrávat.

Jako další bude takzvané rozehrání, ve kterém od respondenta zjistím informace o území a vytvořím si s ním určitý vztah.

Dále již přistoupíme na hlavní část rozhovoru, ve které použijeme námi předem připravené otázky a okruhy.

Při předposlední fázi, při které se celý polostrukturovaný rozhovor bude chýlit ke konci, se řeč odvede do neformální řeči. Při neformální řeči se rozhovor bude lépe ukončovat.

Jako poslední fáze je ukončení. Při této fázi už pouze poděkujeme a rozloučíme.

Následuje zpracování nahrávek. Nahrávky je nutné identifikovat. Popsání místem a časem pořízení nahrávky a také připsání jména respondenta.

Jeden z problémů s polostrukturovanými rozhovory je možnost odbíhání respondentů od otázek, které se týkají tématu a obtížnější analýzu získaných dat (MIOVSKÝ, 2006).

3 CÍLE

Cílem této bakalářské práce je podrobné zmapování změn v krajině za období 1845 – 2015 na území Dolních Hbit a tyto zjištění porovnat s výsledky z polostrukturovaných rozhovorů s místními obyvateli. Dále zjišťujeme změny v obdělávání půdy.

4 POPIS ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ

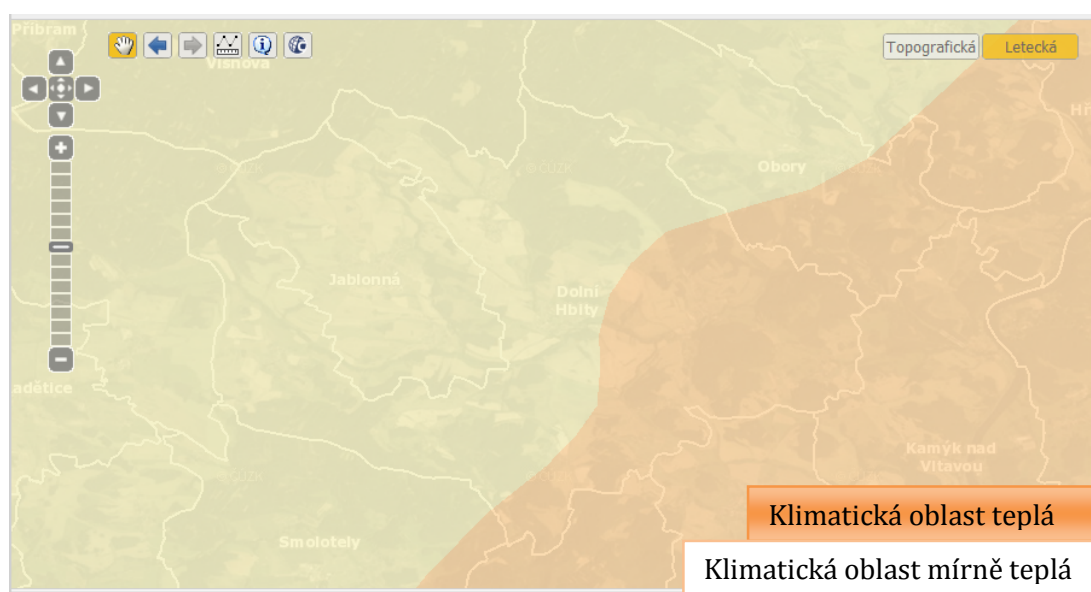
4.1 KLIMATICKÉ PODMÍNKY

Klimatické oblasti vznikly ze srovnání dat z období 1961 – 2000 a jejich následnému porovnání za období 1901 – 1950. Nejhlavnější kritérium pro vznik 5 ti základních klimatických oblastí je délka ročního období dle počtu dnů s charakteristickými teplotami. Tímto výzkumem vzniklo 5 klimatických oblastí a to velmi chladná, chladná,

mírně chladná, teplá a velmi teplá klimatická oblast. Doplňující údaj pro vznik klimatických oblastí byl průměrná teplota v individuálních obdobích. Primární klimatické oblasti byly dále členěny podle srážkových údajů za letní a zimní období. Tím se dále rozčlenily na podoblasti bohaté na srážky a chudé na srážky.

Dolní Hbity spadají svou východní částí do klimatické oblasti mírně teplé, a jejich východní část spadá do klimatické oblasti teplé. (GEOPORTAL.gov, 2011)

Obrázek č. 2: Klimatické oblasti v Dolních Hbitech

Zdroj: geoportal.gov

Klimatická oblast mírně teplá

V klimatické oblasti mírně teplé nastává v létě 20 – 40 letních dnů, ve kterých je průměrná teplota 13 – 15 °C. Léto je přiměřeně vlhké se srážkami o velikosti 200 – 400 mm. V této klimatické oblasti v letním období nastane 100 – 140 dnů, ve kterých se srážky přesáhnou 1 mm za den. Jako další je přechodné období mezi létem a zimou, to se vyznačuje 140 – 160 mrazovými dny, chladným jarem, ve kterém je průměrná teplota 5 – 7 °C. Podzim je v přechodném období mírně teplý s průměrnými teploty 6 - 8 °C. Zima je s 50 – 60 ledovými dny, mírně chladná a její průměrná teplota je -2 až -3 °C. Spadnou přiměřené srážky 200 – 400mm. Sněhová pokrývka zde trvá 50 – 80 dnů. (CULEK, 1996), (GEOPORTAL.GOV, 1901-2000)

Klimatická oblast teplá

Na východní části Dolních Hbit se rozprostírá klimatická oblast teplá. Léto v této klimatické oblasti se vyznačuje tím, že je dlouhé s 40 – 50 letních dnů a je přiměřeně vlhké se srážkami 200 – 400 mm. Teploty dosahují průměrnou teplotou na 15 – 16 °C a je zde 100 – 140 dní, ve kterých spadnou srážky větší než 1 mm za den. Přechodné období je krátké se 100 – 140 mrazovými dny, mírně teplým jarem s průměrnou teplotou 7 – 8 °C a teplým podzimem s průměrnou teplotou 8 – 9 °C. A zima je normálně dlouhá s 50 – 60 ledovými dny, mírně chladná s průměrnou teplotou -2 až -3 °C. Napadne zde vyšší množství srážek, a to více než 400mm. Trvání sněhové pokrývky je spíše kratší a to 50 – 60 dnů. (CULEK, 1996), (GEOPORTAL.GOV, 1901-2000)

4.2 PŮDA A RELIÉF

Dle půdní mapy ČR 1:250 000 – kvalifikace dle TKSP a WRB z geoportálu.gov se katastrální území nachází na podloží kambizem eutrofní. A rámcové krajinné typy dle reliéfu jsou krajiny členitých pahorkatin a vrchovin Hercynica.

Podloží kambizem eutrofní

Kambizemě modální eutrofní se dle vyhlášky z ministerstva zemědělství č. 327/1998 Sb.rozkládají na bazických a ultrabazických horninách a jejich tufech, jsou to převážně středně těžké, bez skeletu až středně skřetovité. Tento půdní typ je s příznivými vlhkostními poměry a středně hluboký. (MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, 1998)

4.3 BIOTA

Katastrální území Dolní Hbity se dle AOPK ČR rozkládá v biogeografické oblasti panonské. Dále spadá podle fyto geografického členění do 41 – Střední Povolaví a zároveň do skupiny s názvem Českomoravské mezofytikum..

5 METODIKA

5.1 HARMONOGRAM ZPRACOVÁNÍ

Září 2015: tvorba osnovy a přibližného harmonogramu práce.

Říjen – prosinec 2015: sběr dat z mapových podkladů a jejich zpracování, polostrukturované rozhovory a jejich zpracování.

Leden - únor 2016: konzultace částí práce.

Duben 2016: odevzdání práce.

5.2 POSTUP

1. Fáze přípravy – první fáze této práce spočívala ve výběru území a následném vyhledávání podkladů a to jak mapových, tak informací o rozlohách. Mapové podklady byly čerpány z geoportal.gov a kontaminace.cenia.cz. Údaje o rozlohách vybraného území z roku 2015 byly získávány z cuzk.cz a údaje z let 1845 a 1948 z <http://archivnimapy.cuzk.cz/>. Příprava na polostrukturované rozhovory.
2. Fáze zpracování - zpracování mapových podkladů a informací o rozlohách. Další krok bylo zpracování rozhovorů s místními pamětníky.
3. Analýza - vytvoření analýz na základě vzniklých výstupů z fáze jejich zpracování. Tvorba grafů, tabulek a samotné analýzy.
4. Vyhodnocení - v této fázi byly zhodnoceny změny v krajině, její vývoj a příčiny změn.

5.3 VÝBĚR ÚZEMÍ

Volba a vymezení zájmového území je považováno za nejdůležitější kroky v této práci. Tyto kroky významně ovlivňují výsledek celé práce. Způsob vymezení a velikost zájmového vymezení se řídí výsledkem kompromisu mezi účelem mapování, podrobností mapování nebo dostupností mapových podkladů. Problematikou volby zájmového území radikálně ovlivňují tyto tři kritéria- způsob vymezení zájmového území a charakteru hranic, velikost zájmového území, lokalizace území.(SKALOŠ et. TOBOLOVÁ, 2011)Mnou vybrané území je vymezeno hranicemi katastrálního území. Tyto hranice se od minulosti nijak znatelně neměnili, což je znatelné i z toho, že se nijak neměnila rozloha území.

Změny ve struktuře krajiny a ve využívání půdního fondu byly sledovány na území, které se nachází ve středočeské zemědělské krajině v okrese Příbram. Rozloha tohoto území je 324 ha. Tato krajina představuje klasickou zemědělskou krajinu, která se i potýká s aktuálními ekologickými problémy, jako je například vodní eroze nebo zhutnění půdy.

5.4 ZDROJE DAT

V této práci se budou zpracovávat dva druhy dat. První druh dat, jsou data objektivní. Mezi ně řadíme stabilní katastr a ortofotomapy, které byly čerpány ze serveru geoportal.gov a kotamiace.cenia.cz. Dále také používáme mapy CORINE landcover, které přiblíží využití půdy v tomto území. Z těchto dat vznikne analýza na základě dostupných map, ze kterých pozorováním vyčteme změny, které budou zformulovány tak, aby bylo možné je porovnat dále s výsledky z dostupných informací z ČÚZK, kde najdeme přesně rozlohy v letech 1845, 1948 a 2015. Jako další druh dat, jsou data subjektivní. Ty budou v této práci zastupovat polostrukturované rozhovory s pamětníky.

5.5 ZPRACOVÁNÍ DAT

Jako první krok porovnávání bylo subjektivní porovnání z leteckých snímků, stabilního katastru a ortofotomap. Změny z ortofotomap byly sledovány v období 1952 – 2015, ve kterých tyto mapy existují. Další doplňkové mapy při sledování změn byly mapy z CORINE landcover, které jsou dostupné z let 1990, 2000, 2006, 2012.

Většina konkrétních informací o území byla vyčtena z mapových legend. Jako příklad z mapového serveru geoportal.gov byly vyčteny informace o půdě a reliéfu, na kterém se rozkládá území, jaké je na území klima atd. Mapové legendy u CORINE landcover byly důležité pro pochopení změn, které se na území staly.

Záchytné roky, se kterými je pracováno s mapami jsou v tomto území 1952 a 2015 a jsou to historické a aktuální mapy z CENIA.cz. Tyto mapy byly porovnávány a z tohoto porovnávání vznikly výstupy ve formě změn v území. Jako další podkladový materiál, který má stejnou váhu a doplňuje výstupy, které vznikly při subjektivním porovnávání, jsou přesné rozlohy ploch. Tyto údaje jsou k dispozici z let 1845,

1948 a 2015 a vedly k možnosti porovnání subjektivních názorů vysledovaných z mapových podkladů a zjištění dalších skutečností, které nejsou okem viditelné.

Poslední fáze nastala při porovnávání paměti obyvatel, které vznikly na základě polostrukturovaných rozhovorů s nimi.

Obyvatelé byli vybíráni dle věkové struktury, což znamená, aby respondenti zažili dobu od námi zkoumaného roku a to 1948. Dále jako rozhodující okolnost bylo doporučení místního kronikáře, který se polostrukturovaného rozhovoru také zúčastnil. Respondenti také museli v Dolních Hbitech prožít celý svůj život, aby byli schopni objektivně odpovídat a zhodnotit změny, které se v této krajině udály.

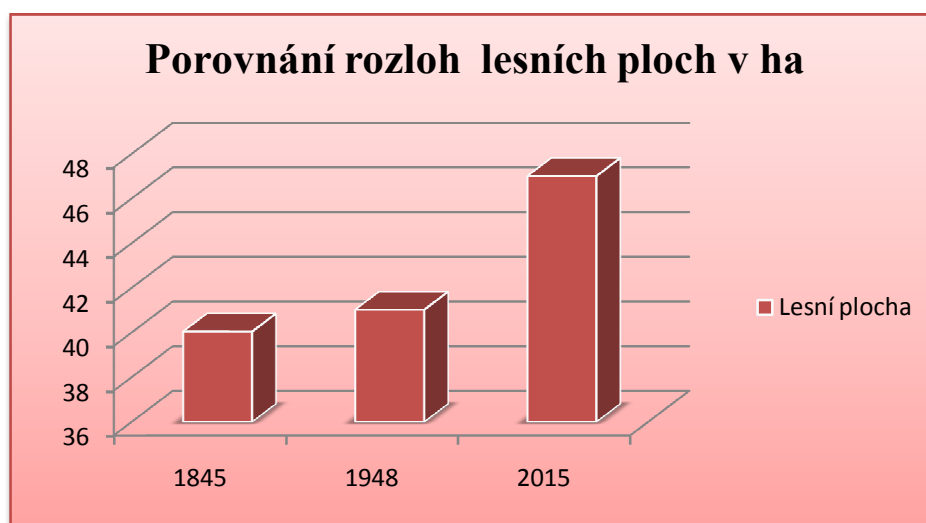
6 ANALÝZA DAT

6.1 ANALÝZA NA ZÁKLADĚ POROVNÁNÍ MAP A DOSTUPNÝCH INFORMACÍH Z ČÚZK

6.1.1 LESNÍ PLOCHY

Lesní plochy v tomto území zaujímají třetí pozici v porovnání rozloh všech druhů pozemků. Mezi lety 1845 a 1948 nedošlo k razantním změnám. Z porovnání map z roku 1952 a aktuálních z 2015 je to příbytek lesů na úkor orné půdy, zalesnění podél cest a rybníků, tento přírostek lesů bylo možné snadno vysledovat z rozdílů na mapách. Jako doplňkový podklad byly použity data z ČÚZK, které nám tuto změnu potvrdily. Zvětšení rozlohy lesních ploch od roku 1845 do roku 1948 bylo o necelý 1ha a od 1948 do 2015 bylo až o 6ha.

Graf č. 1: porovnání rozloh lesních ploch v ha za roky 1845, 1948 a 2015

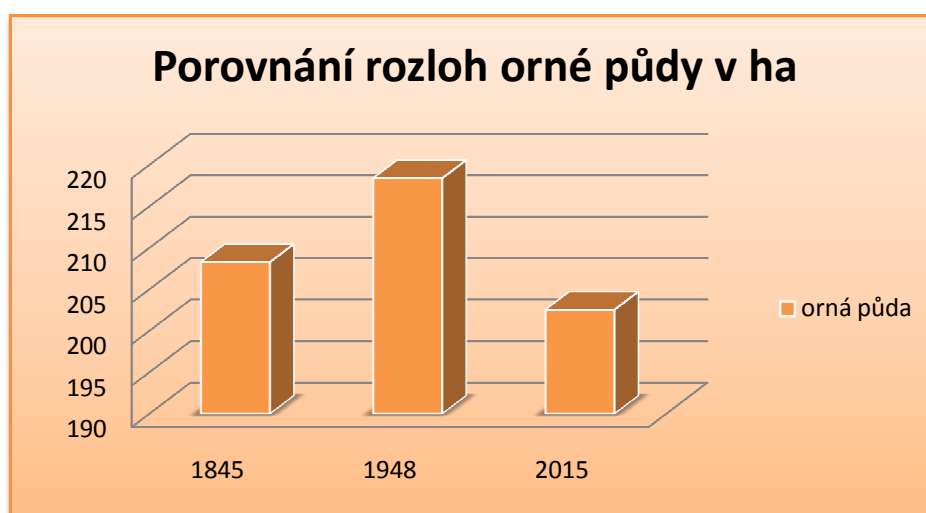

Zdroj: cuzk.cz, zpracování vlastní

6.1.2 ORNÁ PŮDA

Orná půda je svou rozlohou největší částí z plochy tohoto katastrálního území. Její změny kolísaly tak, že rozloha v roce 1948 byla 2184ha a byla to také největší výměra ze všech zkoumaných let. Aktuální výměra je pouze 202, 55 ha, je to způsobeno zalesňováním a zástavbou.

Graf č. 2: porovnání rozloh orné půdy v ha za roky 1845, 1948 a 2015.

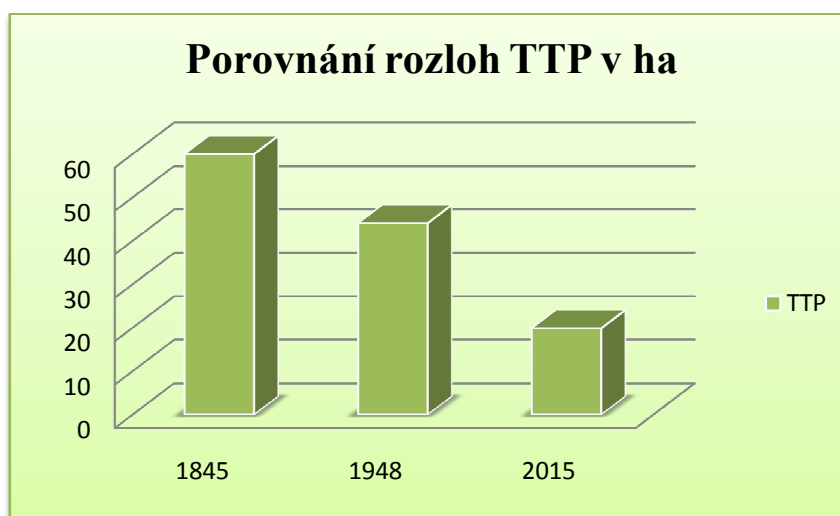

Zdroje: cuzk.cz, zpracování vlastní

6.1.3 LOUKY A PASTVINY

TTP v tomto území postupně ubývalo. Největší část území TTP zabíral v roce 1945 a to 18,5% rozlohy celého území. V roce 1948 se rozloha snížila na 13,6% a aktuálně za rok 2015 je rozloha pouhých 6,1 %. Toto snížení rozlohy TTP je zapříčiněno rozrůstající se zástavbou vesnice.

Graf č. 3: porovnání rozloh TTP v ha za roky 1845, 1948 a 2015.

Zdroj: cuzk.cz, zpracování vlastní

6.1.4 VODNÍ PLOCHY

. Mezi roky 1845 a 1948 byl rozdíl nepatrný. Z porovnání ortofotomap z CENIA z roku 1952 a 2015 lze vyčíst, že za zvětšení rozlohy vodních ploch mohla výstavba požární nádrže. Přesné údaje, kterými byl podložen subjektivní názor, byly získány z ČÚZK a udávají, že aktuálně je rozloha vodních ploch necelé 4 ha, což je oproti roku 1948.

6.1.5 DOPRAVNÍ KORIDORY – SILNICE, DÁLNICE

Pokud se zaměříme na dopravní koridory, tak území nejsilněji ovlivňuje silnice třetí třídy, která vede přímo intravilánem obce, trasa této silnice se od roku 1948 do 2015 nezměnila, ale vznikla síť dalších nových silnic a cest. Oproti roku 1948 vzrostla plocha cest o necelých 9 ha.

6.1.6 SHRNU TÍ ANALÝZY

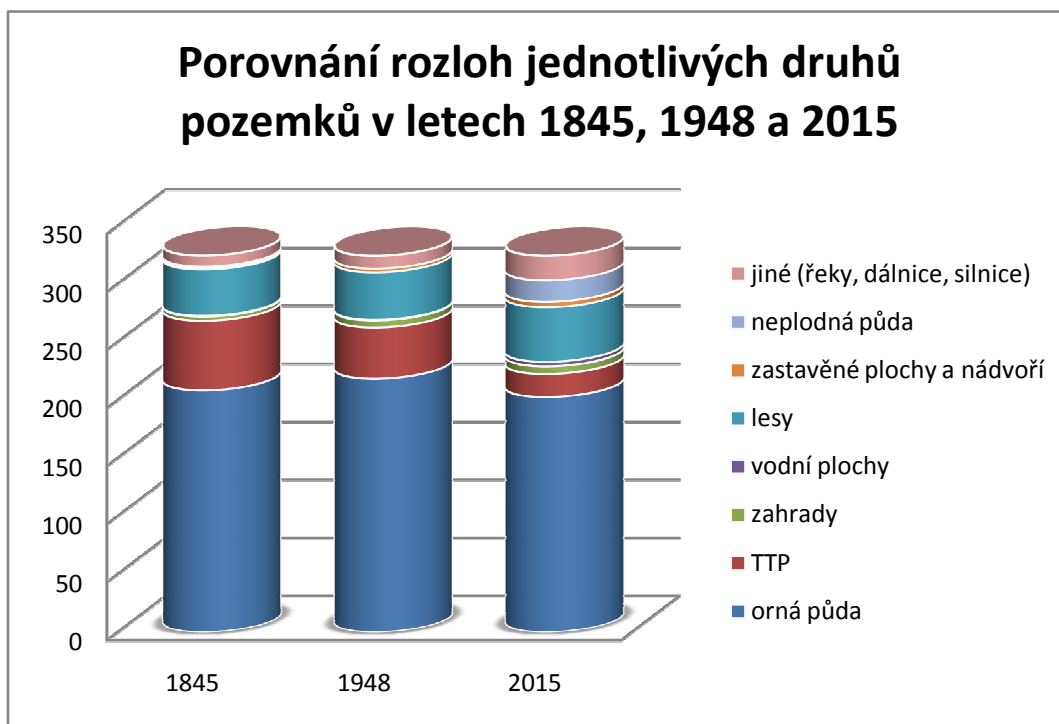
Z tabulky lze vyčíst, že mezi roky 1845, 1948 a 2015 došlo ke změnám ve složení krajinné struktury. Jak si lze také všimnout, nastala také nepatrná změna v celkové výměře katastrálního území, tato změna je však zanedbatelná (viz tabulka č. 1). Z grafu č. 1 a tabulky č. 1 můžeme také vyčíst, že největší část území zabírá orná půda, jejíž rozloha dosáhla nejvyšší hodnoty v roce 1948, kdy docházelo právě. Tento pokles má na svědomí zástavba, která taky může za pokles TTP. Naopak území, na kterém se rozkládá zástavba, vzrostlo a to oproti roku 1845 o necelé 3 ha. Největší rozdíl je ale v neplodné půdě, která byla v roce 1845 pouze necelý 1 ha, v roce 1948 nebyla zaznamenána žádná a její momentální rozloha je dle ČÚZK 18,617 ha. Dále také vzrostla rozloha ostatních ploch, do kterých spadají například silnice.

Tabulka č. 1: výčet výměr z let 1845, 1948 a 2015

druh pozemku	1845		1948		2015	
	ha	%	ha	%	ha	%
orná půda	208,2804	64,2261	218,4	67,37869	202,55	62,47121
TTP	59,976	18,4944	44,07	13,59739	19,875	6,129982
zahrady	3,6003	1,1102	6,092	1,87960	6,5737	2,027526
vodní plochy	0,5305	0,16359	0,408	0,12572	3,8768	1,195721
lesy	40,0434	12,3479	41,02	12,65686	47,007	14,49849
zastavěné plochy a nádvoří	1,7138	0,52847	3,15	0,97190	4,5921	1,416341
neplodná půda	0,7337	0,22625	0	0,00000	18,617	5,742101
jiné (řeky, dálnice, silnice)	9,4142	2,903	10,99	3,38984	21,135	6,518635
celkem	324,2923	100	324,1	100	324,22	100

Zdroj: cuzk.cz. zpracování vlastní

Graf č. 4 : Porovnání rozloh jednotlivých druhů pozemků v letech 1845, 1948 a 2015

zdroj: cuzk.cz, zpracování vlastní

6.2 ANALÝZA ZMĚN V KRAJINĚ NA ZÁKLADĚ POLOSTRUKTUROVANÝCH ROZHOVORŮ

6.2.1 LESY

Z dostupných dat jsme zjistili, že rozloha lesů se nijak výrazně nezměnila, stejně tak to vnímali tázaní respondenti. Jej momentální stav se naopak o několik ha zvětšil.

Z výpovědí respondentů je poznat, že pro ně změna rozlohy nebyla nijak znatelná.

„Podle mého se rozloha lesů nijak zvlášť nezměnila, ale jejich vzhled ano. Dříve byli lesní cesty více upravené a celkově les více uklizený od klestí, to je způsobené tím, že v minulosti bylo samozřejmostí, že jsme si mohli chodit do lesa pro klestí a topili jsme jím.“ (V. V.)

„Myslím, že lesy nijak radikálně nezmizely. Sice se zde provádí těžba, ale pracovníci Lesů ČR, paseky znovu zalesňují. Pokud se můžou do lesů zahrnout i samostatně stojící stromy, tak těch tu od mého dětství zmizelo několik.“ (B. V.)

„ Nevím, jestli se změnila celková výměra lesů, ale všimla jsem si, že na některých místech lesy spíše přibývají, než aby mizely. Například směrem k Nepřejovu bylo lesů méně.“ (J. V.)

6.2.2 SAMOSTATNĚ STOJÍCÍ STROMY

Samostatně stojící stromy jsou zajímavé znaky ve vsích, které často mají nějaký význam nebo jsou něčím důležité, nazvala bych je ikonami vesnice.

V tomto případě u dotazovaných si můžeme všimnout, že si lidé úbytek samostatně stojících stromů uvědomují lépe než úbytku pár hektarů z lesů.

„ Samostatně stojící stromy zde byli dříve samozřejmost, ale začali postupně mizet. Na návsi u sv. Jána rostla velmi stará smuteční vrba, naproti „ Supovům“ dva velké javory, na místě Švelbovny (plac před kostelem) a velká lípa před Lukešovic a v potoce velká hruška.“ (V. V.)

„Samostatných stromů bylo ve vsi několik, ale já mám největší vzpomínky na strom, který stál mezi poli za hřbitovem, ale byl pokácen kvůli rozorávání mezí.“ (B. V.)

„Ještě, že Dolnohbitský maďal patří mezi památné stromy a nikdo nám ho nevezme.“ (B. V.)

„ Kolem silnice na Brodce se ze samostatných stromů stalo stromořadí, které silnici lemuje.

6.2.3 ORNÁ PŮDA

Orná půda blízce souvisí se zemědělstvím a hospodářstvím, v Dolních Hbitech ve všech zkoumaných letech přesahovala 60% celkové rozlohy, což si myslím, že není vůbec málo a neklesla ani přes to, že veškerá živočišná výroba se přestěhovala do vedlejších Jelenců a dokonce to dospělo i k tomu, že podle pana Velase okolo roku 1979 nebyl v Dolních Hbitech ani jeden kus hovězího dobytku. A i přes to, že se vesnice rozrostla až o polovinu, nebylo to na úkor orné půdy. V dnešní době má ornou půdu a pěstování na ní na starosti výrobní obchodní družstvo Bubovice.

Po rozhovorech s respondenty bylo jasné, že si úbytek orné půdy uvědomují.

„Orné půdy nejspíše ubylo a to kvůli tomu, jak se vesnice rozrůstala.“ (B. V)

„V roce 1980 bylo v Dolních Hbitech 326 dělníků, 126 zaměstnanců, 157 zemědělců a 4 obyvatelé, u kterých nevím, jaké měli zaměstnání.“ (V. V.)

„V zemědělství a lesnictví pracovalo až 157 ekonomických obyvatel, což bylo až 33,7% z celkového množství ekonomicky aktivních.“ (V. V.)

„Celková rozloha orné půdy se výrazně nezměnila, ale její struktura ano. I v naší obci zapůsobila kolektivizace a rozorávání mezí, tím se mohla o trochu zvětšit. Meliorací změnili strukturu a z malých polí, remízek a mokřadů vznikla celistvá plocha orné půdy.“ (V. V.)

6.2.4 VODNÍ PLOCHY

Jak je vidět v tabulce č. 1 rozloha vodních ploch v Dolních Hbitech se zvětšila. Tento jev je naprosto jednoduchý, jelikož zde vyrostla vodní nádrž, kterou se zvětšila velikost vodních ploch.

Tentokrát byla respondentům kladena otázka na změnu rozlohy vodních ploch. Otázky byly všechny v souladu s informacemi z ČÚZK. Je to tím, že přírodní vodní toky se spíše neměnili, ale vznikla vodní nádrž, která celkovou rozlohu zvýšila a její vznik byl velice dobře vnímatelný a zapamatovatelný.

„Rozdíl oproti minulosti je takový, že potom před vesnicí nebyl regulovaný a vznikla požární nádrž.“ (V. V.)

„Jedinou změnu, kterou si uvědomuji, co se týká vodních ploch, je vznik vodní nádrže.“ (B. V.)

6.2.5 ZASTAVĚNÉ PLOCHY

Zastavěných ploch samozřejmě dost přibylo. V padesátých letech zde bylo pouze přibližně 1,7 ha a v dnešní době přes 3,5 ha. Zastavěné plochy vznikali na úkor luk a polí. V našem případě spíše na úkor luk.

Také z rozhovorů vyplívá, že si respondenti uvědomují růst zástavby. Všichni odpověděli tak, že jejich výpovědi se shodují s daty z ČÚZK. Můžeme tím tvrdit, že růst zástavby byl opravdu zásadní.

„Samozřejmě, že zastavěné plochy se zvětšily, vždyť se celá vesnice rozrostla a vyspěla. Vznikla tu také ČOV a nová kanalizace, což obci pomohlo k tomu, aby byla zajímavější místo k bydlení.“ (J. V.)

„Bylo zde postaveno přibližně 14 nových domů a to na východ od fotbalového hřiště. 14 nových domů je skoro polovina Dolních Hbit.“ (V. V.)

„ Další stavbou, která vznikla, byla nová kaple na Hřbitově.“ (B. V.)

„Nestála zde mateřská školka, byla postavena až v roce 1969. Také bytovka nebyla, místo ní stál Vopičkovice statek, který byl dříve ještě obýván. Nově postavená byla také Vackovic, Neužilovic, Fejtovic chalupa. „ (V. V.)

„ Důležitá je také Recifa, je to firma na zpracování odpadu, která se nachází na východ obce a zaujímá velký prostor.“ (B. V.)

6.2.6 JINÉ (SILNICE, DÁLNIČE A DALŠÍ...)

Rozloha silnic se zvýšila, tím jak se vesnice rozrůstala a bylo potřeba spojení s vedlejšími vesnicemi a městy. A čím více se místo rozvíjelo, objevovaly se nové stroje, které potřebovali vytvořit také nové silnice. Takže s rozvojem životní úrovně ve vsi se zvětšovala plocha silnic. Výměra se zvedla až na 21 ha.

I z rozhovorů vyplynulo, že si obyvatelé tuto skutečnost uvědomují, a že růst plochy silnic nebyl nijak zanedbatelný.

„ Silnice samozřejmě přibyly, aby mohlo být město dobře dostupné. „ (B. v.)

„ Na tuto otázku není těžké odpovědět. Ano silnice určitě přibyly. Například směrem k hřbitovu vnikla nová silnice nebo kolem školy.“ (V. V.)

„Silnice se určitě rozrostly oproti minulosti a s tím souvisí i to, že čekárna autobusů byla dříve vedle požární zbrojnice. „ (B. V.)

„Silnic je určitě větší rozloha.“ (J. V.)

6.2.7 LOUKY, PASTVIN

Jak jste už mohli vidět v tabulce č. 1, u luk došlo k velikému poklesu rozlohy. Je to zapříčiněno rozrůstající zástavbou. Na obrázku č. 5 je znázorněný růst zástavby a tím pádem i úbytek luk a pastvin, které byli místo zástavby.

Všichni respondenti odpověděli tak, že travnatý porost ubýval.

„Louky a pastviny hodně ubyly, místo nich jsou teď domy, jak už jsem říkal, bylo postaveno 14 nových domů od hřiště na východ, a to je dá se říct skoro polovina Hbit.“ (V. V.)

„Louk a pastvin je určitě méně, stačí se podívat, kolik luk a pastvin pro dobytek jsme měli tenkrát. Dnes zůstalo minimum.“ (J. V.)

„Za pokles rozlohy luk nemůže jenom zástavba. Místo louky vzniklo například i fotbalové hřiště a hřiště na nohejbal.“ (V. V.)

7 VÝSLEDKY

V této kapitole se budou porovnávat výsledky analýzy s dostupných map a dalších zdrojů s výsledky z rozhovorů s obyvateli.

7.1 LESNÍ PLOCHY

Dle informací z ČÚZK lesů od roku 1948 do roku 2015 přibylo, také na ortofotomápách viz obrázek č.3, si můžeme všimnout velkého přírůstku zalesnění. Z výpovědí respondentů je však poznat, že pro ně změna rozlohy u lesních ploch nebyla nijak radikální znatelná a většinou jí příliš nevnímali.

Obrázek č. 3: znázornění míst na mapě z roku 1952, na kterých je v dnešní době pozorován přírůstek lesních ploch

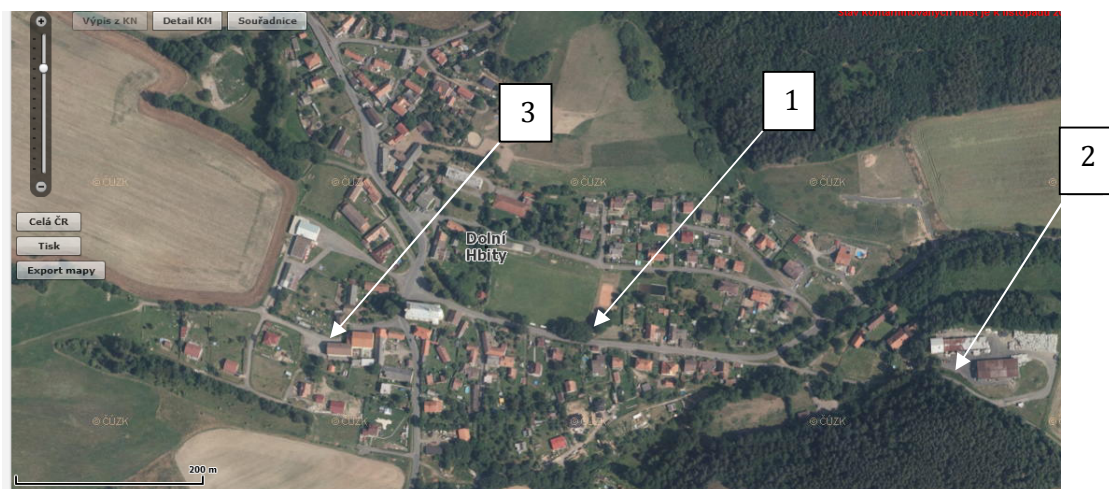

zdroj:kontaminace.cenia.cz

7.2 ORNÁ PŮDA

Z vyhledaných a zpracovaných informací z mapových podkladů a informací o rozlohách z ČÚZK, bylo zjištěno, že orné půdy od let 1845 do roku 1948 přibýlo, ale v roce 2015 oproti roku 1948 lesních ploch ubylo. Tyto změny od roku 1948 vnímali všichni z respondentů. Lze tedy říci, že pro dotazované obyvatele byly úbytky orné půdy znatelné a do jednoho je pocíťovali.

Obrázek č. 4: znázornění stabilního bodu území-Maďal, nové budovy a nádrže- ortofotomapa aktuální (2011) 1 – vodní nádrž; 2 - Recifa, a. s.; 3 – dolnohbitský maďal

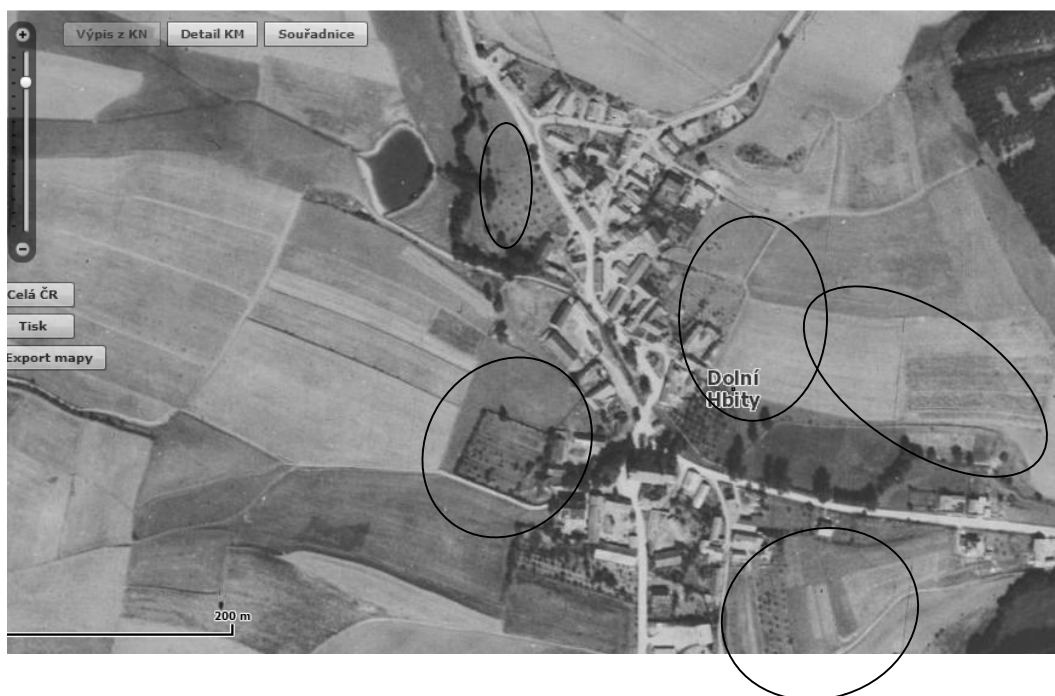

zdroj: <http://kontaminace.cenia.cz>

7.3 LOUKY A PASTVINY

Úbytek TTP je v tomto území nejvíce znatelný. Dle ČÚZK se jeho aktuální rozloha (2015) v porovnání s rokem 1948 dostala skoro na polovinu, také z mapových podkladů můžeme zaznamenat místa, na kterých se dříve rozkládaly louky a v dnešní době je místo nich zástavba vsi. Onu skutečnosti vnímali stejně i dotazovaní respondenti, kteří do jednoho odpovídali, že se rozloha TTP radikálně změnila.

Obrázek č. 5: ortofotomapa z 50. let (1952) – porovnání růstu obce – na obrázku jsou zakroužkovaná místa, na kterých je v dnešní době místo TTP zástavba

zdroj:<http://kontaminace.cenia.cz/>

7.4 VODNÍ PLOCHY

Změna rozloh vodních ploch na tomto území byla zapříčiněna tím, že po roce 1948 došlo na výstavbu vodní nádrže, takže jak z ortofotomap, tak dle informací z ČÚZK, ale i z rozhovorů s respondenty vycházejí jednotné informace a to, že se výměra vodních ploch zvětšila. Mezi lety 1845 a 1948 byl pouze nepatrný rozdíl, který mohl být zapříčiněn tím, že před lety 1948 nebyl protékající vodní tok před území regulován.

7.5 DOPRAVNÍ KORIDORY

Stejně tak, jak se rozrůstala plocha silnic, zvětšoval se počet doprovodných stromů podél silnic. Při dotázání na silnice, každý respondent bez váhání odpověděl, že vznikaly nové, což bylo očekávané v souvislosti s urbanizací a rozvojem v tomto území. Mezi lety 1948 a 2015 došlo k nárůstu ploch silnic přibližně o 10ha.

7.6 NEPLODNÁ PŮDA

S neplodnou půdou je to těžší, z ortofotomap nelze poznat, na kterých místech je půda neplodná. A sami respondenti si nebyli jisti, kterou půdou v území je myšlena půda neplodná. Ale dle informací z ČÚZK byl rok 1948 nejlepší pro neplodnou půdu, jelikož v tomto roce je stav neplodné půdy 0ha. Aktuálně je rozloha neplodných půdy větší, stoupla až na necelých 19ha.

7.7 ZASTAVĚNÉ ÚZEMÍ

S touto kapitolou úzce souvisí také kapitola orné půdy a TTP, jejichž rozlohy se na úkol zastavěnému území zmenšovaly. Z toho vyplývá, že zastavěné území se muselo zvětšit. Všichni respondenti odpovídali tak, že o roku 1948 došlo k rozvoji a zastavěné území se rozrostlo. Je zajímavé, že rozvoj byl plynulý, jelikož mezi roky 1845 a 1948 je rozdíl mezi plochami, které se staly zastavěnými je skoro stejný jako mezi lety 1948 a 2015 a to 1,4ha. Aktuální rozloha zastavěného území je 4,6ha.

8 DISKUZE

Dnešní krajina, již není utvářena pouze přírodními vlivy, ale převážně spíše vlivy lidskými. V minulosti nedocházelo ke změnám krajiny tak rychle, jak k nim dochází v posledních desítkách let. Změny byly urychleny nástupem industrializace nebo také rozvojem lidské společnosti.

Změny na území Dolních Hbit se podařilo zmapovat s pomocí map stabilního katastru, leteckých snímků a dále dostupných informací na ČÚZK a vytvořit si analýzu, se kterou bylo možné srovnávat výsledky rozhovorů s místními obyvateli. Lze souhlasit s Boltžiarem a kol.(2007), který prezentuje tvrzení, že mapy stabilního katastru jsou i přes jejich různé nedokonalosti velice cenným zdrojem, díky kterému je možné

porovnat změny v zástavbě území nebo ve velikosti základních kategorií ploch, jako jsou například lesy, orná půda nebo TTP. Rozhovory s místními obyvateli probíhaly relativně hladce a i přes nižší počet respondentů se podařilo doložit změny, které byly vysledované z dostupných zdrojů. Počet respondentů není úplně ideální, ale zároveň se podařilo zjistit potřebné informace z rozhovorů s nimi. Dále bylo obtížnější z historických map rozeznat TTP a ornou půdu, proto bylo vhodné použít informace o rozlohách z ČÚZK a tím ujasnit, co přibylo a ubylo.

Jako bod, který je stálý a lze dle něho zhodnocovat změny krajiny v Dolních Hbitech je možné brát vzrostlý maďal, který zde stojí již 225 let. Díky tomu, že je celou dobu na stejném místě, je vhodný jako pomocný prvek, který napomůže k orientaci v území. Maďal je na návsi obce, přes kterou také vede silnice třetí třídy, která zapříčinila rozdělení krajiny, vytvořil se koridor, který má bariérový efekt a ztěžuje pohyb organismů, ale také má vliv na odtok vody. Na silnici třetí třídy navazuje za necelý 1 km silnice druhé třídy a doprovází jí po celé její délce liniová vegetace, která tu podle ortofotomap z 50. let také ještě nebyla. Pokud nás zajímá ještě větší dopravní koridor, tak se cca 10 km z intravilánu katastrálního území napojuje na silnici první třídy. Tato silnice nijak za mnou sledovanou dobu nezměnila svou trasu. S výstavbou dopravních koridorů souvisí také stavba mostů, které zde můžeme také najít. Mají vliv na bezproblémový průtok vodních toků centrem katastrálního území.

K příbytku lesních ploch došlo z důvodů neobdělávání částí orné půdy v blízkém okolí lesa, která se nechávala jako špatně dostupná ladem. Dále také vzniklo nové zalesnění podél rybníku, sinic a kolem hranic polí.

Také zde nastaly změny v trasách polních cest. Při porovnání ortofotomap z 50. let s dnešními si lze všimnout, že některé cesty se vytvořili nové, ale také si lze všimnout nepatrných změn v jejich trasách. Změny mohou být zapříčiněny také změnou ve stylu hospodaření v lesích a mechanizací v hospodaření.

Přírůstek na plochách u vodních ploch k roku 2015 mělo zřejmý důvod a to výstavbu požární nádrže.

Přesný důvod nárůstu neplodných ploch se bohužel nepodařilo zjistit, ale domnívám se, že to mohl být následek odvodňování a rozorávání mezí, které půdě nesvědčilo, a tím pádem vznikaly nové neplodné půdy.

Zvýšení plochy zastavěných území bylo logické ve vztahu s rozvojem obce, kterého si nešlo nevšimnout. Ale Přírůstek zde nebyl nijak náhlý, ale spíše pozvolný a postupný, což lze vidět v tabulce č. 1.

Celková rozloha území se nijak zvláště neměnila, což svědčí o tom, že území je stabilní a vhodné k porovnávání ploch jednotlivých druhů pozemků.

9 ZÁVĚR

Na závěr lze říci, že většina změn ve vzhledu krajiny a způsobu využití půdy, které nastaly v tomto katastrálním území má na svědomí stav a rozvoj společnosti a změny, které se ve společnosti dějí. Ať už změny ekonomického rázu nebo sociálního a politického. Největší změny v tomto území má na svědomí zvětšování zástavby vsí. Tato skutečnost může za většinu úbytku zkoumaných rozloh. Nejvíce citelné úbytky proběhly u TTP a orné půdy. Naopak překvapivý přírůstek nastal u lesních ploch, jejichž plocha se zvětšila cca o 6ha, což vnímám jako pozitivní skutečnost. U zastavěných ploch se plocha zástavby také od roku 1948 zvětšila a to z 3,2ha na 4,6ha.

10 ZDROJE

10.1 LITERATURA

1. BERG B. L., 2001: *Qualitative research methods for the social sciences*. 4th ed. Boston: Allyn and Bacon
2. BOLTÍŽIAR M., BRŮNA V., CHRASTINA P., KŘOVÁKOVÁ K., 2007: Úloha starých map při revitalizaci krajiny Vysokých Tater. Sborník byl vydán u příležitosti odborné konference GEOS 2007 VÚGTK Zdiby: VÚGTK, Praha, 64 s.
3. BUMBA J., 2007, *České katastry od 11. do 21. Století.*, Praha
4. CÍLEK, V. et LOŽEK, V. et. MUDRA P., 2011: *Obraz krajiny: pohled ze středních Čech*. 1. vyd. Praha
5. Culek M. , 1996. *Biogeografické členění České republiky*. Praha: Enigma
6. Eiter. S. et Potthoff K., 2016: Landscape changes in Norwegian mountains: Increased and decrease daccessibility, and their driving forces. *Land Use Policy* 2016/54: 235 p.
7. FORMAN, R.T.T. et GODRON, M., 1993, *Krajinná ekologie*. Praha, 583 s.
8. Hernández A. a kol., 2016: Landscape trajectories and their effect on fragmentation for a Mediterranean semi-aridecosystem in Central Chile. *Journal of Arid Environmental*
9. KOCIAN J., 2006: Slovníková příručka k Československým dějinám 1948-1989. Ústav pro soudobé dějiny Akademie věd České republik
10. KUKAL Z. et NĚMEC J. et POŠMOURNÝ K., 2014: *Geologická paměť krajiny*. Vyd. 2. Praha: Česká geologická služba,
11. KUŠKOVÁ P., 2013, A case study of the Czech agriculture since 1918 in a socio-metabolic perspective - From land reform through nationalisation to privatisation. *Land Use Policy*, s. 592–603
12. LIDMILOVÁ J., 2007: Odlišnosti vývoje krajiny v české a rakouské části přes hraničního regionu "Novohradské hory" mezi lety 1938-2002. České Budějovice, [Diplomová práce], JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH, Pedagogická fakulta

13. LIPSKÝ Z., 2000: Sledování změn v kulturní krajině. ČZU Praha, 71 s.
14. LIPSKÝ Z., 1994: Změna struktury české venkovské krajiny. Geografie - Sborník ČGS
15. LIPSKÝ Z., 1998, dotisk 1999: Krajinná ekologie pro studenty geografických oborů. Karolinum, Praha, 129 s.
16. LIPSKÝ Z., 1999: *Sledování změn v kulturní krajině: učební text pro cvičení z předmětu Krajinná ekologie*, Kostelec nad Černými lesy: Lesnická práce, 71 s
17. LIPSKÝ Z., 1992: Změny v krajinné struktuře české venkovské krajiny (ekologický aspekt). In: Kultura – Příroda - Krajina. Sborník referátů konference IALE Kulturní aspekty krajiny, Žďár nad Sázavou, s. 80-8
18. MÍCHAL I., 1992: Ekologická stabilita, Brno, 244 s.
19. MIKLÓS L. et IZAKOVIČOVÁ Z., 1997: *Krajina ako geosystém*. Bratislava, 153 s.
20. MIOVSKÝ M., 2006: *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Vyd. 1. Praha
21. PAUKNEROVÁ E., 1995: Zabezpečení komplexních informačních zdrojů o území pro podporu kvalifikovaného rozhodovacího procesu v oblasti ŽP, závěrečná zpráva z řešení projektu PPŽP 95, Okresní úřad Chrudim, Brno – venkov, Vsetín
22. SCHAMA S., 2007: *Krajina a paměť*. Praha: Argo
23. SKALOŠ J. et TOBOLOVÁ B., 2011: *Základy krajinné ekologie: skripta ke cvičením*. Kostelec nad Černými lesy
24. SKLENIČKA P., 2003: *Základy krajinného plánování*, Naděžda Skleničková, Praha, 321 str.
25. SKANES H., 1996. Landscapes change and grassland dynamics: Retrospective studies based on aerial photographs and old cadastral maps during 2000 year in south Sweden, The Department of Physical Geography Stockholm University, Dissertation series, no 8, paper I-IV, str. 12, 13, 14
26. TRPÁKOVÁ I., 2013: *Krajina ve světle starých pramenů*. Lesnická práce, s. r. o., 248 s
27. Zákon č. 114/1992 sb., O ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

10.2 INTERNETOVÉ ZDROJE

1. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, 1998: Praha Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 327/1998 Sb., kterou se stanoví charakteristika bonitovaných půdně ekologických jednotek a postup pro jejich vedení a aktualizaci Příl. 2. In.: ročník 1998, 327/1998., cit. 4. 1. 2016
2. ČTYROKÝ J., 2010, Císařské otisky stabilního katastru. *Geoportal Praha*, Praha, online: <http://www.geoportalpraha.cz/cs/clanek/9/cisarske-otisky-stabilniho-katastru#.Vnkn8VKivIW>, cit. 8. 12. 2015
3. ČÚZK, 2011: Český úřad zeměměřický a katastrální: Praha, online: http://www.cuzk.cz/Dokument.aspx?AKCE=META:SESTAVA:MDR002_XSLT:WEBCUZZK_ID:629057, cit. 15. 12. 2015
4. ČÚZK, 2011: Český úřad zeměměřický a katastrální, Praha, online: http://archivnimapy.cuzk.cz/skici/skici/BER/BER115018390/BER115018390_index.html, cit. 4.11.2015
5. ČÚZK, 2011: Český úřad zeměměřický a katastrální, Praha, online: http://archivnimapy.cuzk.cz/cio/data/cio/_cio_vp/c1286-1VP_025.jpg, cit. 4.11.2015
6. HRDLIČKA SPOL. s r.o., 2013, *Letecké snímky od historie po současnost* online: <http://www.ortofotomapa.cz/>, cit. 2. 12.2015
7. NÁRODNÍ GEOPORTAL, (2010 – 2015) Cenia inspire: online: <https://geoportal.gov.cz/web/guest/map?permalink=6c8ee00b7f866280e3b211ea96fd8f96>, cit. 4. 2. 2016
8. NÁRODNÍ GEOPORTAL, (2010 – 2015) Cenia inspire: online: <https://geoportal.gov.cz/web/guest/map?permalink=d18ec6b6b48333f09a0c6c8f9d1a5294>, cit. 4.12.2015
9. NÁRODNÍ GEOPORTAL, 1901-2000: Cenia inspire: online: <http://geoportal.gov.cz/web/guest/map?permalink=85b3f7eab348141201b02964d946e1fc>, cit. 4. 2. 2016
10. NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV, 2014: Národní památkový ústav, online: <http://www.npu.cz/krusnohori/kulturni-krajina/>, cit. 4. 2. 2016
11. NIKM, 2011: Národní inventarizace kontaminovaných míst, Cenia, online: <http://kontaminace.cenia.cz/>, cit. 1. 3. 2016

12. OFICIÁLNÍ STRÁNKY OBCE DOLNÍ HBITY, 2016: Obec Dolní Hbity - Historie obce, online: <http://www.dolni-hbity.cz/obec-1/historie/>, cit. 7. 12. 2015
13. SDH Dolní Hbity, 2016: Sbor dobrovolných hasičů Dolní Hbity, online: http://www.sdh_dolni_hbity.wbs.cz/O-sboru.html, cit. 7. 12. 2015
14. SPOLEK PRO VOJENSKÁ PIETNÍ MÍSTA, 2014: spolek pro vojenská pietní místa, online: <http://www.vets.cz/vpm/23586-pomnik-obetem-1-svetove-valky/#23586-pomnik-obetem-1-svetove-valky>, cit. 3. 4. 2016

11 SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1: poloha katastrálního území Dolní Hbity v rámci sousedních katastrálních území

Obrázek č. 2: Klimatické oblasti

Obrázek č. 3: znázornění míst na mapě z roku 1952, na kterých je v dnešní době pozorován přírůstek lesních ploch

Obrázek č. 4: znázornění stabilního bodu území-Maďal, nové budovy a nádrž- ortofotomapa aktuální (2011)

Obrázek č. 5: ortofotomapa z 50.let (1952) – porovnání růstu obce – na obrázku jsou zakroužkovaná místa, na kterých je v dnešní době místo TTP zástavba

12 SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: výčet výměr z let 1845, 1948 a 2015

13 SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1: porovnání rozloh lesních ploch v ha za roky 1845, 1948 a 2015

Graf č. 2: porovnání rozloh orné půdy v ha za roky 1845, 1948 a 2015.

Graf č. 3: porovnání rozloh TTP v ha za roky 1845, 1948 a 2015.

Graf č. 4 : Porovnání rozloh jednotlivých druhů pozemků v letech 1845, 1948 a 2015

14 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 - pomník obětem 1. světové války, který je na návsi v Dolních Hbitech

Příloha č. 2 – výřez z indikační skici Národního archivu – celé k.ú. Dolní Hbity a okolní katastrální území.

Příloha č. 3 – Výkaz ploch za období 1845 a 1948

Příloha č. 4 – Historická kresba Dolních Hbit z roku 1905.

Příloha č. 5 – Historická fotografie z roku 1958.

Příloha č. 6 – Historická fotografie přibližně z roku 1890. Na fotografii je zachycená výstavba hasičské zbrojnice, které si dříve říkalo „KOLNA“.

Příloha č. 7 – topografická mapa aktuální (2011)

Příloha č. 8 – CORINE Land Cover 1990

Příloha č. 9 - CORINE Land Cover 2006

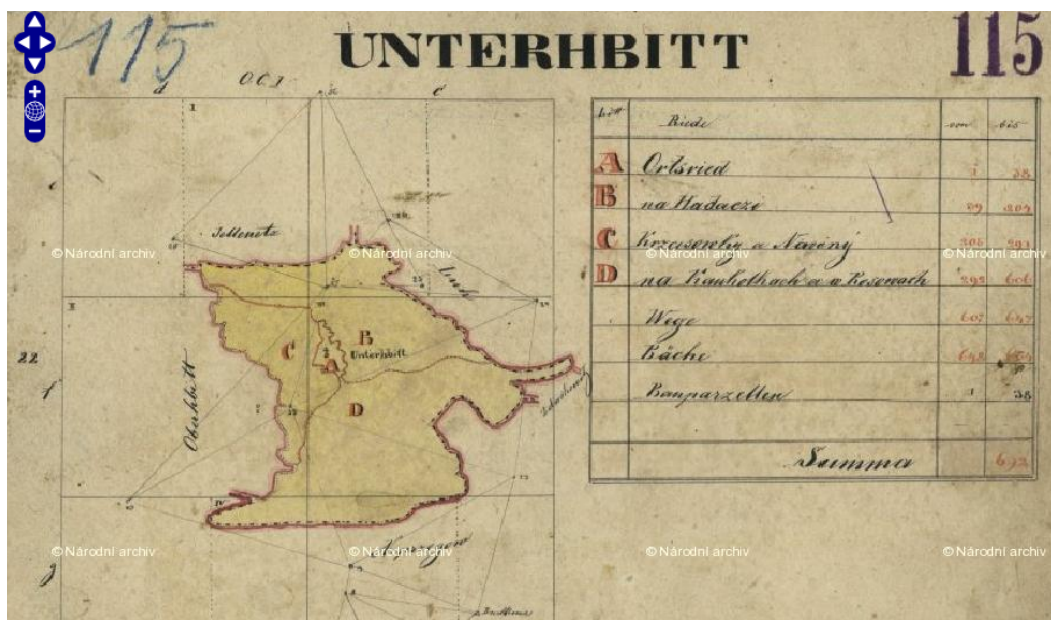
15 PŘÍLOHY

Příloha č. 1 – pomník obětem 1. světové války, který je na návsi v Dolních Hbitech

Zdroj: vets.cz

Příloha č. 2 – výřez z indikační skici Národního archivu – celé k.ú. Dolní Hbity a okolní katastrální území.

Zdroj: archivnimapy.cuzk.cz

Příloha č. 3 – Výkaz ploch za období 1845 a 1948

12-57 Dobruška
Katastrální území: Dobruška
Okres: Píseň
Kraj: Praha

		V ý m ě r a						Poznámky	
		1845			1948				
		ha	a	m ²	ha	a	m ²		
R o l e	role	207	39	02				2445	
	s ovocnými stromy								
	s vinnou révou								
	střídavě louka								
	střídavě pastvina (úhor)			89	02				
s užitkovým dřívím (požáří)									
	Celkem:	208	28	04	218	39	30		
L o u k y	louky	28	57	22					
	s ovocnými stromy			75	11				
	s užitkovým dřívím								
	Celkem:	28	72	83	25	67	55		
Z a h r a d y	zeleninové			11	33				
	ovocné			3	48	20			
	okrasné								
	chmelnice								
	Celkem:			3	60	03	6	09	23
V í n i c e	vinice								
	s ovocnými stromy								
	s výtěžkem roli								
	s výtěžkem luk								
	Celkem:								
P a s t v i n y	pastviny	31	23	51					
	s ovocnými stromy			4	26				
	s užitkovým dřívím								
	alpy								
	Celkem:	31	24	77	18	39	74		
M o č a l y, j e z e r a a r y b n í k y	rybníky a jezera s rákosem								
	jezera bez rákosu								
	rybníky bez rákosu			53	05				
	rašelinisté a slatiny								
	Celkem:			53	05		40	75	
L e s y	Celkem zemědělská půda	271	85	67	268	55	22		
	listnaté			38	82	95			
	ehličnaté								
	smíšené								
	nízkokmenné								
	palouky			1	21	39			
	křoviny								
	anglické parky								
	lesní a ošovní požáří								
		Celkem:	40	04	34	41	02	44	
N e p l o u n á p ť a	Zastavěné plochy a nádvoří	1	71	38	3	15	02		
	holé skály			73	37				
	kamenné lomy								
	šterkovité, pískovité a hlinité								
	Celkem:			73	37	-	-		
J i n é p. p. ú. n.	řeky a potoky	2	54	46					
	silnice a cesty			6	86	96			
	dráhy								
	Celkem:	8	41	42	10	98	74		
Ohrnná výměra katastrálního území:		324	28	23	324	12	77		

Sčt 26-2310-52

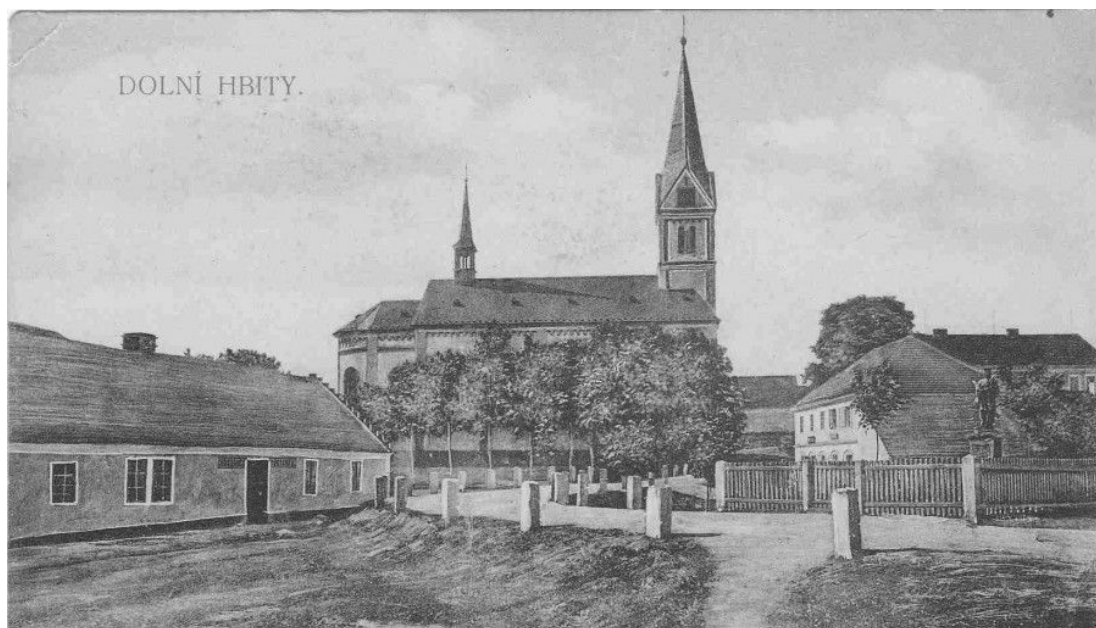
Zdroj: archivnimapy.cuzk.cz

Příloha č. 4 – Historická kresba Dolních Hbit z roku 1905.

Zdroj: <http://www.dolni-hbity.cz>

Příloha č. 5 – Historická fotografie z roku 1958.

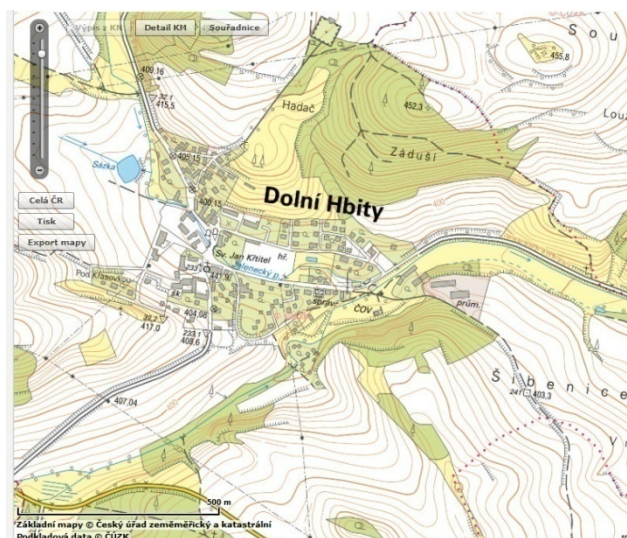
Zdroj: <http://www.dolni-hbity.cz>

Příloha č. 6 – Historická fotografie přibližně z roku 1890. Na fotografii je zachycená výstavba hasičské zbrojnice, které si dříve říkalo „KOLNA“.

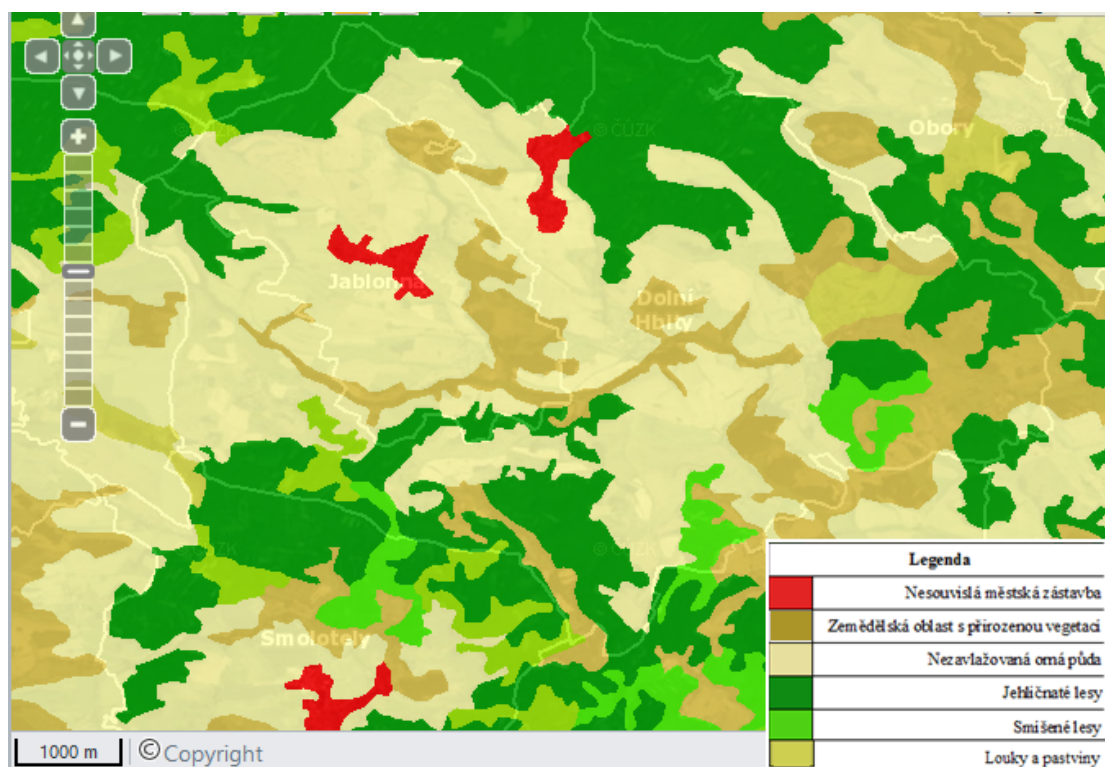
Zdroj: http://www.sdh_dolni_hbity.wbs.cz

Příloha č. 7 – topografická mapa aktuální (2011)

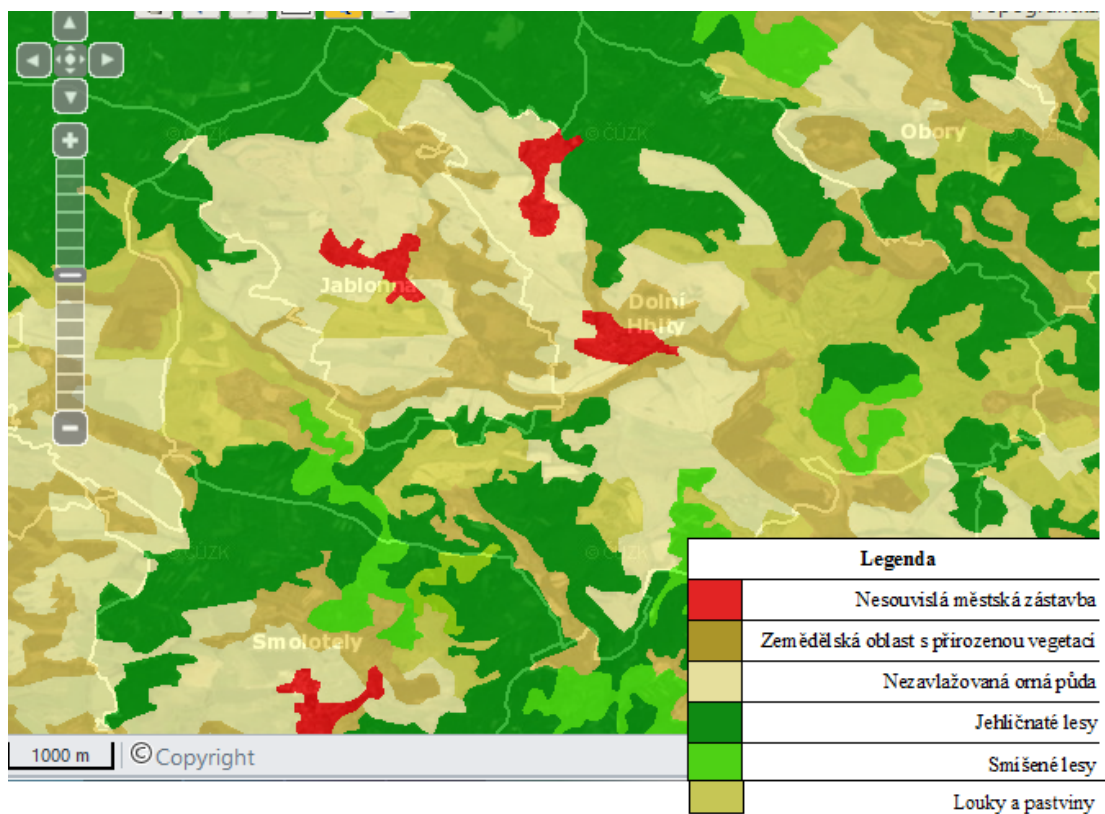
Zdroj: kontaminace.cenia.cz

Příloha č. 8 – CORINE Land Cover 1990

Zdroj: geoportal.gov

Příloha č. 9 - CORINE Land Cover 2006

Zdroj: geoportal.gov